

قدمگاه تربیت

فصل نامه داخلی
بسیج استادان دانشگاه فرهنگیان
استان مرکزی

شماره ۱ سال اول پاییز ۱۴۰۳





سرمقاله

دانشگاه فرهنگیان به عنوان یکی از اساسی ترین نهادهای تربیت نیروی انسانی در نظام آموزشی کشور، نقشی بی بدیل در تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ایفا می کند. این سند، که به منزله نقشه راهی برای ایجاد تغییرات اساسی در نظام تعلیم و تربیت کشور تدوین شده است، بر اهمیت تربیت معلمانی توانمند، متعهد و خلاق تأکید ویژه دارد. تربیت، قلب تپنده هر جامعه است و معلمان به عنوان معماران آینده، مسئولیت هدایت این مسیر را بر عهده دارند. دانشگاه فرهنگیان به عنوان پایگاه علمی و تربیتی معلمان آینده، مأموریت دارد که نسل جدیدی از معلمان را پرورش دهد؛ معلمانی که نه تنها به دانش و مهارت های آموزشی مسلح هستند، بلکه ارزش های اخلاقی، هویت ملی و توانایی رویارویی با چالش های نوین را در خود پرورش داده اند. یکی از مهم ترین ابعاد سند تحول بنیادین، توجه به نقش معلم به عنوان الگوی تربیتی است. از این رو، دانشگاه فرهنگیان باید فراتر از انتقال دانش نظری، به پرورش مهارت های عملی، توانایی های اجتماعی و روحیه پژوهش محوری در دانشجومعلمان بپردازد. چالش های پیش روی نظام آموزشی در دنیای امروز، از جمله تحولات سریع فناوری، تغییر در ارزش های اجتماعی و نیاز به تربیت شهروندان جهانی، ضرورت بازنگری در برنامه های تربیتی را برجسته می کند. دانشگاه فرهنگیان، با بهره گیری از ظرفیت های علمی، فناوری های نوین و تأکید بر اصول سند تحول بنیادین، می تواند بستری برای تربیت معلمانی شایسته و تحول آفرین فراهم کند. منتظر اثارتان هستیم

صاحب امتیاز: بسیج استادان دانشگاه فرهنگیان

استان مرکزی

مدیرمسئول: دکتر سعید حسینی

سردبیر: دکتر سید محمد الحسینی

عکاس:

گرافیک:

آدرس:

پست الکترونیکی: درگاه اینترنتی:

فهرست مطالب

مقدمه



اويس زمان مردی از تبار جهاد



دست آوردهای علمی



انقلاب هوش مصنوعی در دنیای پژوهش



قدمگاه تربیت



دستاوردهای علمی



اخبار



آیا می دانید؟

شاخص ها و معیارهای داوری



فرزند میرزا خلیل تهرانی و علمای بزرگ نجف حضور پیدا کرد و از استادان خود اجازه اجتهاد دریافت کرد.

آقانورالدین در تابستان ۱۲۶۸ شمسی به اراک هجرت کرد و به تحقیق و تألیف، و همچنین تدریس فقه، اصول و دروس فلسفه و الهیات پرداخت. پس از مدت کوتاهی مرجع تقلید مردم منطقه و حاکم شرع مناطق عراق عجم شد، به طوری که روزانه گاهی تا ۵۰ استفتاء را بدون مطالعه قبلی پاسخ می داد. ایشان در طول عمر بابرکت خود توانست شاگردان بسیاری را تربیت کند که از آن جمله می توان به شاگردان نامی همچون شیخ الفقهاء و المجتهدین آیت الله محمدعلی اراکی اشاره کرد. حوزه علمیه ایشان زمینه تأسیس حوزه علمیه قم را فراهم کرد.

تسلط علمی و حافظه فوق العاده، گشاده رویی، حیا، متانت، زهد و تقوا و عزت نفس مثال زدنی، دستگیری از نیازمندان، ارادت به اهل بیت (ع)، برپایی مراسم مذهبی باشکوه در اراک و بروز کرامات عرفانی از جمله ویژگی های است که محبوبیت فوق العاده ای به ایشان بخشیده بود.

نفوذ سیاسی و فرهنگی در جریان نهضت بزرگ مشروطه
آیت الله آقانورالدین از انجمن های مشروطه خواه مثل انجمن ولایتی، حمایت می کرد و پس از به توپ بستن مجلس شورا در تیرماه ۱۲۸۷ شمسی و همچنین شورش ها و غارت هایی که در مناطق اطراف اراک در سال ۱۲۸۹ شمسی صورت گرفت، نفوذ معنوی آقانورالدین، مانع تعرض به ولایت سلطان آباد شد و ایشان همواره الهام بخش وحدت و کانون برقراری صلح و آرامش منطقه بود.

پس از به آتش کشیدن قرآن توسط یک بهائی به نام «عرب جارچی» در اراک، محاکمه و صدور حکم اعدام او توسط مرحوم آیت الله آقانورالدین در ابتدای تابستان ۱۳۰۱ شمسی از جمله نمودهای اقتدار سیاسی و معنوی ایشان است. فتوای جهاد و فرماندهی در جنگ جهانی اول در پاییز ۱۲۹۴ شمسی در جریان جنگ جهانی اول و حمله به ممالک اسلامی عثمانی و ایران، به جهت دفاع از جان و مال مسلمین و کیان اسلام از دیگر اقدامات سیاسی ایشان است. آقانورالدین در این نبرد علاوه بر فتوای جهاد با دشمنان، خود عازم جبهه های جهاد شد و علی رغم مناسب نبودن شرایط جسمی اش در سن ۵۴ سالگی، بی وفایی برخی یاران و ترک سپاه در اواسط هجرت، بخش زیادی از مخارج سپاه را از اموال شخصی تأمین کرد و با زعامت او لشکر عراق عجم از کرمانشاه به عراق و استانبول ترکیه در دولت عثمانی مهاجرت کرد و پس از ۳۹ ماه سفر جهادی، با پایان یافتن جنگ جهانی، در اوایل بهمن ماه ۱۲۹۷ شمسی، در میان استقبال باشکوه مردم اراک، به وطن خویش بازگشت.

جهاد علمی در سایه سفر جهادی
آیت الله آقانورالدین در پاسخ به شبهات وارد شده از سوی مستشرقین مبتنی بر مخالفت معارف قرآنی با عقل، تفسیری بر قرآن نوشت که به نظر مفسر بزرگ معاصر علامه سید محمد حسین طباطبائی، این کتاب در میان تفاسیر قرآن بدیع، کم نظیر و مناسب برای جواب شبهات امروزی هاست. این تفسیر قرآن در شرایط



«اویس زمان»؛ مردی از تبار جهاد

یادداشتی در ایکن: دکتر سعید حسینی

استان مرکزی را مهد مفاخر و اندیشمندان علمی و مذهبی می شناسند و آوازه استان از این جهت که یک چهارم مفاخر متعلق به شهرهای مختلف این استان است در کشور طنین انداز شده است، اما متأسفانه شناخت این بزرگان فقط محدود به پژوهشگران و محققان همان رشته هاست و تقریباً اطلاعات مابقی دانشمندان از فعالیت بزرگان در سایر رشته ها بسیار محدود است و این شناخت شاید فقط در حد شنیدن نامی باشد. زجرآور این است که عموم مردم به ویژه جوانان و نوجوانان با این مفاخر آشنایی نداشته و حتی گاه اسم آنان را هم نشنیده اند.

آیت الله العظمی آقانورالدین حسینی عراقی از جمله بزرگان، فقها و مفاخر به نام استان است که عموم مردم از او فقط یک نام می دانند و گاه گاه بر مزارش فاتحه ای می خوانند و عموماً با خدمات و اقدامات این شخصیت وارسته آشنایی ندارند، در صورتی که این فقید نام آشنای جهان اسلام را می توان به حق عارفی خداشناس، حکیمی هوشیار، فقیهی مردم دار و مجاهدی عالی مقدار معرفی کرد. حجت الاسلام سعید حسینی، پژوهشگر و عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی در خصوص شخصیت آقانورالدین یادداشتی را در اختیار خبرگزاری ایکن قرار داده است که متن آن را در ادامه می خوانیم.

آیت الله سید نورالدین حسینی سلطان آبادی عراقی، فرزند آیت الله سید محمد شفیع و از نوادگان آیت الله سید محمد مکی جد اعلای سادات سجادی کهرود، در سال ۱۲۴۰ شمسی در کهرود متولد شد و در اراک، نجف و مدرسه سپهرداری اراک دروس الهیات را نزد استادش ملا محمد امین آموخت. در ۲۲ سالگی در محضر آیت الله آخوند محمد کاظم خراسانی، میرزا حبیب الله رشتی، آخوند ملاعلی نهانودی، حاج میرزا محمد حسین



خبر

به جهت ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و

انجام مقدمات اجرای اجلاس شهیدای دانشجوی معلّم استان مرکزی، مسئول بسیج اساتید دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی با همراهی مسئول بسیج دانشجویی و جمعی از دانشجویان بسیجی و فرماندهان و مسئولین ادارات، در تاریخ پنجشنبه ۱۷ آبان ماه ۱۴۰۳، با خانواده شهیدان محمد و علی ضیائی و شهید ابوالقاسم تقدیری در شهرستان مامونیه و ساوه دیدار کردند.

در این دیدار ضمن ابلاغ سلام و تحیات ریاست دانشگاه فرهنگیان جناب آقای دکتر مقدسی، هدیه و لوح سپاس ایشان تقدیم شده و خاطرات این شهیدای عزیز استماع و ضبط گردید.

در این دیدار ریاست آموزش و پرورش شهرستان ساوه، ریاست بنیاد شهید شهرستان ساوه، فرمانده سپاه و معاون فرهنگی سپاه شهرستان زندیه و معاون فرماندار شهرستان زندیه حضور داشتند.



ناامنی، بمباران هوایی و بدون در اختیار داشتن کتاب و منابع تحقیق نوشته شده و با این حال دارای غنای علمی و حاوی نکات عالی قرآنی، روایی، تاریخی، فلسفی و عرفانی است. این تفسیر خارق العاده است و در آن تلاش شده موافقت و یا عدم مخالفت معارف قرآنی با دریافت های عقلانی را اثبات کند. از دیگر تألیفات ایشان می توان به رساله «حقوق زن در اسلام» و رساله «نورالایمان در ردّ فرقه ضاله بهائیت» اشاره کرد که نشان می دهد ایشان عالمی آگاه به زمان بود و با نگارش سفرنامه خود در جهاد با دشمن، دارای افق نگاه فرازمانی بوده است.

آیت الله آقا نورالدین سلطان آبادی عراقی در اثر جراحات باقی مانده از سفر جهادی و چند ماه پس از اعدام عرب جارچی در سن ۶۱ سالگی در روز جمعه، سوم اسفندماه ۱۳۰۱ شمسی به دیدار حق شتافت و مردم اراک را غرق در ماتم کرد، به نحوی که در اراک و قم چندین هفته مراسم عزاداری برپا شده بود.

بنا به وصیت ایشان، وی را در انتهای قبرستان اراک دفن کردند، اما مردم اراک، بقعه باشکوه ای بر مزارشان بنا کردند. در مورد اعطای لقب «اویس زمان» آیت الله العظمی شیخ محمدعلی اراکی مرجع تقلید بزرگ شیعه بیان کرده است: «در جریان یک مکاشفه، امام زمان علیه السلام به آقا نورالدین فرموده اند: تو اویس زمانی! سَلَامٌ عَلَیْهِ یَوْمَ وُلِدَ، وَ یَوْمَ مَاتَ وَ یَوْمَ یُبْعَثُ حَیًّا.»



lana

Photo: ZAHRA BAHRAMI



وظیفه حکومت اسلامی در تأمین امنیت فضای سایبر با تأکید بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

چکیده:

در توصیه‌های «بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی» بر وظیفه سنگین تنظیم و اجرای برنامه‌هایی در جهت مدیریت هوشمندانه و مسئولانه «ابزارهای رسانه‌ای پیشرفته و فراگیر» توسط دستگاه‌های حکومتی تأکید شده است؛ و با توجه به اینکه بسیاری از این رسانه‌ها در بستر فضای سایبر فعالیت می‌کنند، واکاوی ابعاد این وظیفه سنگین مخصوصاً در مورد رسانه‌های سایبری اهمیت دارد. هدف پژوهش، بررسی وجوب تأمین امنیت فضای سایبر از منظر فقه سیاسی و با تأکید بر دیدگاه مقام معظم رهبری در مقوله امنیت سایبر است، تا بخشی از مطالبه جدی ایشان در بیانیه که برگرفته از فقهات ولی فقیه می‌باشد، تفسیر گردد. بنابراین با روش توصیفی-تحلیلی و با جستجو در منابع کتابخانه‌ای؛ دیدگاه مقام معظم رهبری در مورد ابعاد امنیت و امنیت سایبر، در منظومه فکری و بیانات ایشان بررسی شده و مستندات حکم به وجوب ایمن‌سازی همه جانبه فضای سایبر از سوی حکومت اسلامی، در فقه سیاسی جستجو و با رویکرد فقه حکومتی تحلیل شده است. با بررسی دیدگاه‌های مقام معظم رهبری و منظومه فکری ایشان، روشن شد که امنیت همه جانبه فضای سایبر که شامل امنیت فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و اطلاعات محرمانه فردی و ملی است، جزء مطالبه مهم ایشان در توصیه دوم بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی است و این مطالبه، مستند به گزاره‌های فقه سیاسی است که با رویکرد فقه حکومتی قابل استنباط هستند. همچنین علاوه بر وضع قوانین کیفری بازدارنده، لزوم ایجاد شبکه ملی اطلاعات و شناسنامه دار کردن افراد و کرسی‌های علمی، تجاری و خبرگزاری به عنوان راهکار ایجابی تأمین امنیت در فضای سایبر پیشنهاد گردید.

کلیدواژه: بیانیه گام دوم انقلاب، امنیت فضای سایبر، ابعاد امنیت، فقه سیاسی، فقه حکومتی.

واکاوی زیبایی‌های بلاغی در آیات ناظر به جنبین شناسی

قرآن کریم در چندین آیه، برای اثبات «امکان رستاخیز انسان پس از مرگ»، به تبیین «مراحل تکامل انسان در دوران جنبین» پرداخته است. پژوهش حاضر درصدد است تا اثبات کند که این آیات که حاوی «اشارات و شگفتی‌های علمی» می‌باشند، از «زیبایی بلاغی و آوایی» نیز برخوردارند. به منظور تفسیر ادبی و علمی آیات مورد نظر با روش توصیفی-تحلیلی، از منابع موثق کتابخانه‌ای استفاده شد؛ و همچنین یافته‌های قطعی جنبین‌شناسی برای فهم دقیق‌تر آیات مورد استفاده قرار گرفت. در این تحقیق، در آیات ۱۷ و ۱۸ سوره نوح، آیات ۵ تا ۸ سوره طارق، آیات ۴۵ تا ۴۷ سوره نجم، آیات ۱۲ تا ۱۶ سوره مؤمنون و آیه ۵ سوره حج؛ ۶ مورد «اشاره و شگفتی علمی جنبین-شناختی» و بیش از ۴۰ مورد «زیبایی-بلاغی» ارائه گردیده است. این یافته‌ها نشان می‌دهد که شگفتی‌های علمی آیات ناظر به جنبین‌شناسی با اعجاز ادبی همراه شده است.

واژگان کلیدی: مراحل تکامل جنبین انسان، اشارات و شگفتی‌های علمی قرآن، زیبایی‌های بلاغی قرآن.



دست آوردهای علمی استادان بسیجی

مقالات

دکتر سعید حسنی دراسة تحليلية حول قاعدة حرمة إهانة المحترمات

الموجز

الهدف من تدوين هذه المقالة هو استكشاف وثائق فقهية للحكم بحرمة إهانة حرمت الله تعالى و أسلوب البحث وثائقي متقوم على منهج وصفی تحليلی، حيث اعتمد الباحث فيه على المصادر المكتوبة. ثبت حرمة إهانة حرمت الله، و الامور التي لها نسبة و ارتباط بالشارع الاقدس، بحيث يعد الهتك بالنسبة اليه، هتكاً بالنسبة الى الله تعالى و ايضا ثبت وجوب التعظيم و التوقير بما يعد علامة و شعاراً لله و لدينه مثل القرآن و النبي و عترته الطاهرة و المشاهد المشرفة و حاكم الشرع، و حد الوجوب ما يعد تركه استخفافاً و اما زائداً على هذا الحد فمستحب لا واجب. النسبة بين المحترمات و الشعائر عموم و خصوص مطلق من النسب الأربعة. إن الإهانة و التعظيم يتحققان مع القصد؛ لأنهما من العناوين القصدية. مفساد الإهانة و مصالح التعظيم، بعضها يتوجه الى المهيمن أو المؤقر و بعضها يرتبط باجتماع المؤمنين و شئون الدين بل قدريرتبط بكل العالم الإسلامي. مفردات البحث: القاعدة الفقهية، حرمت الله، شعائر الله.



والدگری والدین، برقراری روابط محترمانه و صمیمانه بین فرزندان، رشد و تقویت سلامت جسمی-شخصیتی فرزندان، تقویت و رشد نقش جنسیتی فرزندان، آموزش و نهادینه سازی غیرت و حیای فرزندان است که علاوه بر رضامندی و تحکیم خانواده، ارتباط مستقیمی با تعالی جامعه دارد.

دکتر جواد محمدی

A comparative study of the concept of seeing God in the Holy Quran from the viewpoints of Imam Khomeini and Allamah Tabataba'i

This article examines the issue of seeing God as referenced in the Holy Quran from the perspective of two prominent Shi'a scholars. Based on their exegetical discussions, both of them rejected the idea of physically seeing God and accepted that Allah is seen spiritually by the heart. Their reasons are based on Qur'anic verses, Hadith and rational inference. They have also stated that there are stages for the perception of God according to the spiritual level of the individual. Piety and righteousness are necessary to remove the obstacles to seeing God and achieve the meeting with Him. The main difference between Imam Khomeini and 'Allamah Tabataba'i is seen in their analyses with regard to the character of perception. Imam Khomeini adopted a mystical approach for clarifying the issue, utilizing the term 'tajalli' (manifestation); Allamah, in contrast, emphasized the philosophical term "intuitive awareness" in explanation. With regard to the most debated Qur'anic passage (i.e. the story of Moses), Imam expressed this story as a promise that Moses would see God, of course, after meeting the condition of fana' (annihilation). Allamah also accepted the possibility of the seeing God as mentioned in this story; albeit, after death not in this world

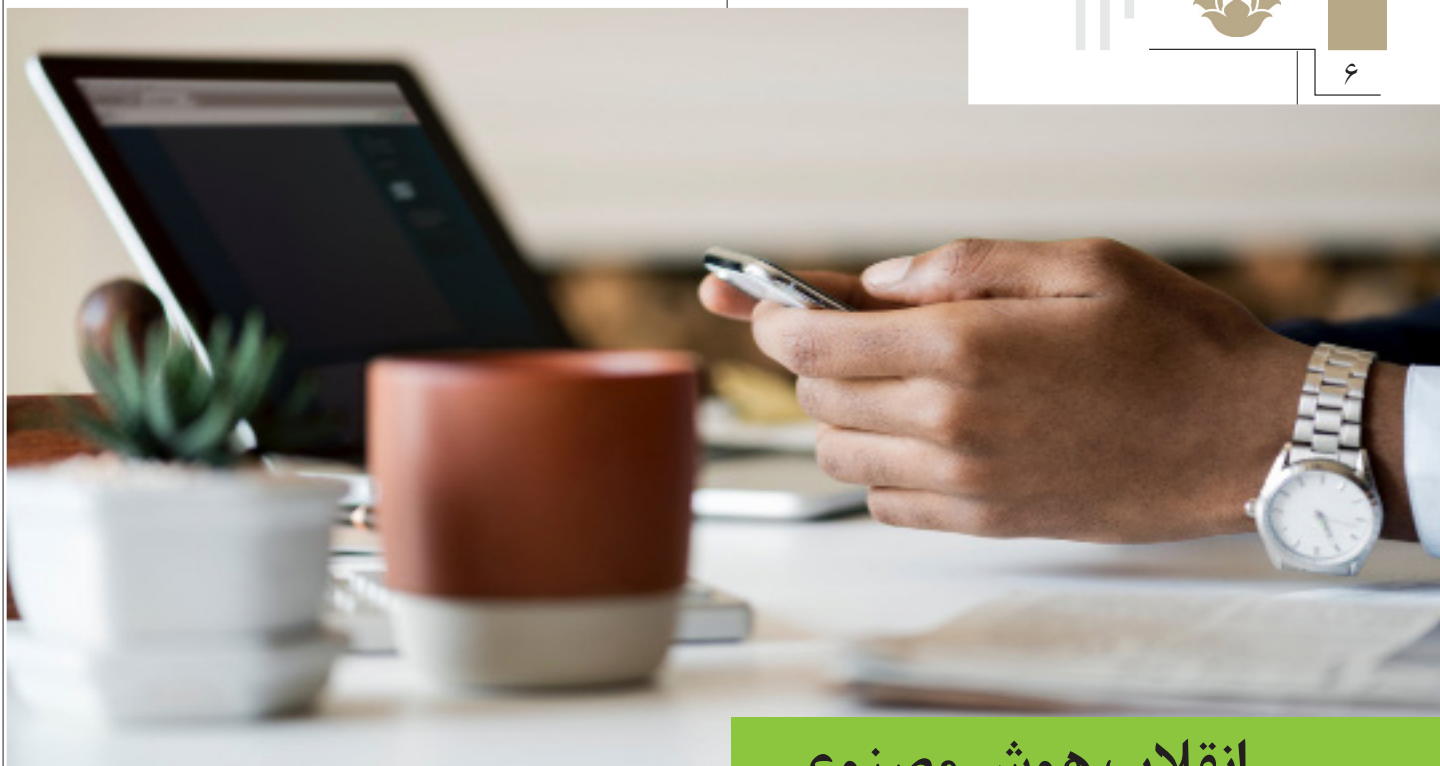
Keywords: The Quran, seeing God, Imam Khomeini, Allamah Tabataba'i

دکتر حسن قمی تحلیل کارکرد سنت-های آیینی در شعر محمدرضا شفیعی کدکنی

تعامل با «سنت» یعنی توجه به پیشینه تاریخی-فرهنگی و انعکاس و احیای آن-که شاعران و منتقدان معاصر از زوایای مختلفی به آن نگریسته‌اند، وجه غالب شعر شفیعی کدکنی را تشکیل می‌دهد. شعر او را به دلیل حضور پررنگ و قاطع سنت-ها و نیز دل بستگی شاعر به میراث تمدن و آیین-های ایرانی و اسلامی و احاطه بر ابعاد گوناگون آن، می-توان مصداقی از ادبیات آیینی تلقی کرد. پژوهش حاضر به روش توصیفی-تحلیلی و با هدف تبیین جایگاه سنت-های آیینی در آثار شعری شفیعی نگاشته شده-است. مسأله اصلی پژوهش، بررسی شگردهای به-کارگیری میراث آیینی از زوایای نقاب، اسطوره، صبغه محلی و میراث متنی و تبیین کارکردهای این سنت-ها در سطوح زبانی، فکری و ادبی شعر شفیعی است. در شعر او، کارکرد ادبی و بلاغی نقاب-تشخص دارد و در راستای اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی به-کار می-رود. اسطوره- نیز عمدتاً با تغییراتی در معنا و کارکرد، به-صورت نماد، متناسب با دغدغه-های امروز شاعر به کار گرفته می‌شود و سبب غنای اندیشه و ادبیت شعر او می‌گردد. انعکاس صبغه محلی و توجه ژرف و گسترده به آداب و رسوم و میراث متنی نیز از عوامل تقویت زبان شعر و از اسباب ایجاد فضاهاى هنرى در کلام اوست. کلیدواژه-ها: شعر شفیعی کدکنی، کارکرد سنت-های آیینی، نقاب، اسطوره، صبغه محلی، میراث متنی.

دکتر علی پیرهادی - مریم رستگار: تأثیر و نقش الگوی قرآنی قوامیت مرد در خانواده بر تربیت فرزند با رویکرد روانشناسی مثبت

فرزندآوری و استمرار نسل از اهداف اصلی تشکیل خانواده و رسالت برتر، تربیت و پرورش فرزند است که نیازمند وقت و توان کافی، آرامش و آسایش است تا با کنش و واکنش-های مناسب، فرزند نیز از تعادل روانی، اخلاقی و هماهنگی بیشتر شخصیتی برخوردار شود، الگوهای ساختار قدرت در خانواده تأثیر به سزایی در این مقوله دارد. پژوهش پیش رو درصدد بررسی نقش و تأثیر «قوامیت» به عنوان الگوی برگزیده قرآن در ساختار قدرت خانواده در تربیت و تعالی فرزند است. این نوشتار به روش توصیفی تحلیلی بعد از تبیین مفاهیم و الگوهای ساختار قدرت، با رویکرد روانشناسی مثبت با مطالعه تطبیقی و میان رشته-ای به مسأله می-پردازد که ره-آورد آن هم سو با یافته های روانشناسی مثبت بر تربیت فرزند است و می-توان به نمونه هایی از آن با توجه به تأثیرات قوامیت به جهت ساختار و مؤلفه-ها و به جهت نتایج کاربردی در تبیین و تقسیم نقش-ها و وظایف، به‌ویژه رفع تعارضات ناشی از تنازع قدرت اشاره کرد که از مهم-ترین آن: ایجاد الگوی سالم در احترام به والدین با نهادینه-سازی فرهنگ قدردانی در فرزندان، استفاده بهینه از فرصت بر



انقلاب هوش مصنوعی در دنیای پژوهش:

دکتر معصومه احمدی

تنها باعث صرف زمان زیاد برای یافتن منابع می شود، بلکه اغلب به دلیل اطلاعات پراکنده و بدون ساختار، تحلیل و ترکیب اطلاعات را نیز دشوار می سازد.

علاوه بر این، مدیریت اسنادها و سازماندهی منابع یکی دیگر از بخش های زمان بر پژوهش است که کوچک ترین اشتباهی در آن می تواند اعتبار علمی کار را به خطر بیندازد. اینجاست که نیاز به ابزارهای هوش مصنوعی که بتوانند فرایند جستجو، طبقه بندی، و مدیریت منابع را به طور مؤثر تسهیل کنند، بیش از پیش حس می شود. ابزارهای هوش مصنوعی، با امکاناتی همچون جستجوی هوشمند و سازماندهی خودکار، راهکاری کارآمد برای مقابله با این چالش ها ارائه می دهند و به پژوهشگران اجازه می دهند تا به جای اتلاف وقت در امور اداری و فنی، روی محتوا و تحلیل داده ها تمرکز کنند.

نقش هوش مصنوعی در یافتن و سازماندهی منابع پژوهشی برای درک بهتر اینکه هوش مصنوعی چگونه این چالش ها را رفع می کند، می توان به بررسی سه ابزار کلیدی در این حوزه پرداخت: ۱. **Research Rabbit** یافتن مقالات مرتبط و شناسایی ارتباطات بین آن ها یکی از بخش های پیچیده ی پژوهش است. **Research Rabbit** با استفاده از الگوریتم های هوش مصنوعی به پژوهشگران امکان می دهد تا با وارد کردن یک موضوع یا کلیدواژه، مجموعه ای از مقالات مرتبط را به صورت خودکار شناسایی کنند. این ابزار همچنین ساختاری از منابع مرتبط را به صورت بصری به پژوهشگر ارائه می دهد و ارتباطات میان موضوعات را روشن می سازد. در واقع، **Research Rabbit** همچون یک نقشه بردار دیجیتال عمل می کند که به پژوهشگران کمک می کند تا در دریای اطلاعات به سرعت راه خود را پیدا کنند.

۲. **Zotero** یکی از بزرگترین چالش ها در پژوهش، مدیریت منابع و اسنادهاست. به عنوان یک ابزار هوشمند مدیریت منابع،

مقدمه: چشم انداز جدیدی از دنیای پژوهش
آیا تاکنون پیش آمده که در آغاز یک پژوهش، در جستجوی منابع مناسب، به دریای بی پایانی از مقالات و مطالعات برخورد کنید و ساعت ها وقت صرف کنید تا شاید چند منبع مرتبط بیابید؟ یا شاید، با وجود منابع متعدد، در تلاش برای برقراری ارتباط میان آن ها و ساختاردهی به ایده هایتان احساس سردرگمی کرده باشید. تصور کنید اگر ابزاری وجود داشت که نه تنها می توانست منابع مرتبط را برای شما بیابد، بلکه آن ها را طبقه بندی و حتی ارتباطات پنهانی میانشان را به شما نشان دهد، چقدر می توانست روند کار را سرعت بخشد و بر کیفیت تحقیق شما بیفزاید. هوش مصنوعی با ابزارهایی چون **Research Rabbit**، **Semantic Scholar** و **Zotero** این امکان را برای پژوهشگران فراهم کرده و دنیای تحقیق را دگرگون می کند.

چالش های پژوهش سنتی و نیاز به ابزارهای هوش مصنوعی

پژوهش سنتی، به ویژه در بخش جستجو و تحلیل پیشینه ی تحقیق، با چالش های متعددی مواجه است. پژوهشگران، خصوصاً در حوزه های میان رشته ای که حجم اطلاعات بسیار زیادی وجود دارد، با پدیده ای به نام اضافه بار اطلاعاتی روبه رو هستند. این مسئله نه



نشست تخصصی و حلقه صالحین بسیج اساتید دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی

در نشست تخصصی و حلقه صالحین بسیج اساتید دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی که به مناسبت ایام الله ۱۳ آبان و روز استکبار ستیزی برگزار شد، استاد حسین رجبی، تحلیلگر مسائل سیاسی، به تبیین و تحلیل وضعیت سیاسی و نظامی منطقه غرب آسیا پرداخت و استادان بسیجی سوالات خود را مطرح نموده و به تبادل نظر پرداختند.

در آغاز جلسه حجت الاسلام سعید حسینی مسئول بسیج اساتید به بیان نکات تفسیری در باب خطابات یایها الذین آمنوا در قرآن و نتایج نصرت دین خدا پرداختند...

به پژوهشگران این امکان را می دهد تا منابع خود را ذخیره، طبقه بندی و به سادگی در مقالاتشان استناددهی کنند. این ابزار همچنین به صورت خودکار با فرمت های استنادی مختلف سازگار است و به پژوهشگر اجازه می دهد که بدون نگرانی از اشتباهات استنادی، فهرستی کامل و دقیق از منابع خود را آماده کند. استفاده از Zotero می تواند از اشتباهات استنادی جلوگیری کند و زمان مورد نیاز برای سازماندهی منابع را به شدت کاهش دهد.

۳. Semantic Scholar این ابزار از هوش مصنوعی برای رتبه بندی مقالات استفاده می کند و به پژوهشگران کمک می کند تا به راحتی به مهم ترین و تأثیرگذارترین مطالعات در یک حوزه دست پیدا کنند. Semantic Scholar بر اساس معیارهایی همچون تعداد ارجاعات و میزان تأثیرگذاری مقالات، آن ها را به شکلی هوشمندانه مرتب می کند و مقالاتی را پیشنهاد می دهد که احتمالاً برای پیشبرد پژوهش شما مفیدتر هستند. این ویژگی به پژوهشگران این امکان را می دهد که به جای جستجوی بی پایان در میان هزاران مقاله، به سرعت و بهینه به منابع اصلی دسترسی پیدا کنند و محتوای خود را با استناد به مقالات معتبر و تأثیرگذار تقویت کنند.

چشم انداز آینده پژوهش با همراهی هوش مصنوعی در آینده، پیش بینی می شود که هوش مصنوعی با تحلیل و شناسایی الگوهای پیچیده تر، دستاوردهای جدیدی در زمینه های علمی ایجاد کند. این ابزارها می توانند به پژوهشگران کمک کنند تا به ارتباطات و الگوهای پنهان در مقالات و مطالعات پی ببرند و دانش جدیدی را کشف کنند. با وجود این تحولات، می توان انتظار داشت که هوش مصنوعی، پژوهش را به سطح جدیدی برساند و به پژوهشگران امکان دهد تا با نگرشی نوین و با دسترسی به منابع غنی و دقیق، دانش علمی را گسترش دهند. در مقالات بعدی، به طور دقیق تر به هر یک از این ابزارها خواهیم پرداخت و بررسی خواهیم کرد که چگونه می توان از آن ها برای بهبود پژوهش های علمی استفاده کرد. به این ترتیب، ابزارهای هوش مصنوعی به عنوان یک دستیار دیجیتالی، مسیر پژوهشگران را برای دستیابی به دستاوردهای علمی هموارتر می کنند و افق های تازه ای در دنیای پژوهش باز می کنند.





قدمگاه تربیت : قدم اول

دکتر سعید فخاری

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه فرهنگیان «دانشگاه تربیت معلم» قدمتی بیش از یکصدسال دارد.

اگر با اندیشه رویش «تربیت معلم» به تاریخچه آن نگاهی افکنده شود، درخت تنومند یکصدساله تربیت معلم در گذار از «دار المعلمین» تا «دانشسرای عالی»، و از «تربیت معلم» تا «دانشگاه فرهنگیان» فراز و فرودهایی را پشت سر نهاده است. بررسی تاریخ آموزش و پرورش نشان می دهد که تربیت معلمان در ایران سابقه ای طولانی دارد، تربیت معلم در راستای تغییر نظام آموزش و پرورش به سبک جدید از سال ۱۲۹۷ شمسی آغاز شده است و سابقه ی آن به صورت رسمی تا سال ۱۳۹۷ به صد سال می رسد. اولین مرکز تربیت معلم، تحت عنوان دارالمعلمین برای مردان و دارالمعلمات برای زنان در سال ۱۲۹۷ شمسی تأسیس شد. از نظر ساختاری، برنامه های درسی و مقررات مصوب، تغییرات و تحولات بسیار در آن صورت گرفته است. بر اساس اسناد منتشر شده، ۴۲ نوع مرکز تربیت معلم برای تربیت و تأمین مربیان، آموزگاران، دبیران، هنرآموزان، مشاوران، راهنمایان تعلیماتی و مدیران مدارس، با نام های گوناگون دایر شده است که از آن میان می توان به دارالمعلمین مرکزی، دانشسراهای مقدماتی، دانشسراهای عالی و دانشگاه تربیت معلم، مرکز تربیت معلم روستایی، عشایری، استثنایی و دانشسراهای راهنمایی، دانشگاه شهید رجایی و دانشگاه فرهنگیان اشاره کرد (نک به: صافی، ۱۳۹۸). اما، از سوی دیگر، هم دوره ای بودن تولد «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «دانشگاه فرهنگیان» حامل پیامی نو و رسالتی بدیع بود.

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با کلیدواژه ی «حیات طیبه» آغاز شده است.

حیات طیبه، وضع مطلوب زندگی بشر در همه ی ابعاد و مراتب، بر اساس نظام معیار اسلامی (مبانی و ارزش های مقبول دین الهی) است که تحقق آن باعث دستیابی به غایت زندگی یعنی قرب الی الله خواهد شد (اداره آموزش و پرورش استان کرمان

، ۱۳۹۰، ص: ۸). مدرسه، کانونی برای دستیابی به مراتبی از «حیات طیبه» و «مربی / معلم» که خود برخوردار از «حیات طیبه» شده است، در کانون سند تحول، نقشی بی بدیل و بی جایگزین دارد، و دانشگاه فرهنگیان بنابر راهکار ۱۱ از فصل هفتم سند تحول در تحقق اهداف سند نقش اساسی دارد. مهم ترین نقش در اجرایی نمودن سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بنا بر مأموریت دانشگاه فرهنگیان بر عهده ی این دانشگاه مأموریت گرا است.

«حیات» زندگی و زیست و «طیبه» پاک و دلچسب است. حیات طیبه گویای زیست و حیاتی پاک و دلچسب است.

راغب اصفهانی، اصل «طیب» را «گوارای حواس و دلچسب نفس» می داند و انسان طیب را «عاری از آلودگی های جهل و گناه و اعمال زشت و نیز آراستگی به علم و ایمان و نیکویی های اخلاق» می داند (راغب اصفهانی، ۱۴۱۲ق، ص: ۵۲۷). اما دست یابی به حیات طیبه از کجا آغاز می شود؟ و اولین قدم برای ورود به حیات طیبه کدام است؟

در منابع دینی، تربیت از «فرد» آغاز می شود. که از آن به «جهاد نفس» و «جهاد اکبر» تعبیر شده است.

کتاب «وسائل الشیعه» که نام کامل آن «تفصیل وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه» اثر محدث و فقیه بزرگ محمد بن حسن بن علی معروف به شیخ حر عاملی است. نسب وی با سی و شش واسطه به حر بن یزید ریاحی شهید و آزاد مرد حماسه ی کربلا می رسد. وی در شب جمعه، هشتم رجب سال ۱۰۳۳ هجری در قریه «مشغر» از قراء جبل عامل لبنان دیده به جهان گشود. و در ۲۱ رمضان ۱۱۰۴ هجری وفات یافت (نک به: معارف، ۱۳۸۱، ص: ۴۱۱). این کتاب شامل همه ی احادیث احکام شرعی موجود در کتب اربعه (متعلق به محدثون ثلاثه: کتاب کافی: محمد بن یعقوب کلینی؛ من لایحضره الفقیه: محمد بن علی بن موسی بن بابویه معروف به شیخ صدوق؛ تهذیب الاحکام و الاستبصار: محمد بن حسن طوسی) و دیگر کتب قابل اعتماد و معتبر که بیش از هفتاد کتاب است، می باشد. کتاب وسائل الشیعه دارای ۳۵۸۵۰ حدیث است (همان، ص: ۴۱۳).

وسائل الشیعه؛ بر اساس کتب معروف فقه از «طهارت تا دیات» نگاشته است. این کتاب در چاپ جدید خود در بیست مجلد به طبع رسیده است و از عصر مولف تاکنون به خاطر حسن ترتیب و تبویب آن مورد توجه و تکیه فقهاء و مجتهدان شیعه بوده است (همان جا). نکته حائز اهمیت اینکه در این منبع مهم فقهی، بنا بر فتوای «شیخ حر



دیدار دانشجو معلمان با خانواده شهدای دانشجو معلم

به گزارش روابط عمومی دانشگاه
فرهنگیان استان مرکزی، علی
مقدسی سرپرست دانشگاه فرهنگیان
استان به همراه اعضای کنگره شهدای
دانشجو معلم بسیج دانشجویی،
مسئولین بنیاد شهید شهرستان خمین
با خانواده شهدای دانشجو معلم
محمود براتی و محمود مشایخی
دیدار و تجلیل به عمل آوردند.

عاملی « جهاد با نفس » واجب است . و باب مبسوطی در این کتاب به نام « باب وجوب جهاد با نفس » گشوده شده است . امام خمینی « رحمت الله علیه » کتاب « شرح چهل حدیث » را با « حدیث جهاد نفس » آغاز نموده است (نک : به : خمینی ، ۱۳۹۸ ، صص : ۳۸-۳) در شرح حدیث امام صادق علیه السلام « پیغمبر صلی الله علیه و آله لشکری فرستاد . چون برگشتند ، فرمود : آفرین بر گروهی که جهاد کوچک را به جا آوردند و جهاد بزرگ تر بر آنان ماند . گفتند : ای پیغمبر خدا ! جهاد بزرگ تر چیست ؟ فرمود : جهاد با نفس .»

امام خمینی «رحمت الله علیه» در شرح این حدیث به مقامات نفس اشاره دارد : مقام اول : ۱. نفس ؛ ۲. تفکر ؛ ۳. عزم ؛ ۴. مشارطه ، مراقبه ، محاسبه ؛ ۵. تذکر ؛

مقام دوم : نزاع جنود رحمانی و شیطانی در میدان نفس : ۱. قوای باطنی ؛ ۲. جلوگیری انبیا از رها سازی طبیعت ؛ ۳. ضبط خیال ؛ ۴. موازنه ؛ ۵. معالجه ی مفاصل اخلاقی (نک به : محدثی ، ۱۳۹۹ ، صص : ۲۳-۱۱) .

بنابر این ؛ به فتوای همه ی علما « جهاد با نفس » واجب است . اولین « قدمگاه تربیت » از « جهاد با نفس » می گذرد .

با این تفصیل ، روایت این قصه خواندنی تر است : « پشت به دیوار آشپزخانه نشسته بودم . روبه روی قاب عکس های علی آقا و امیر . بچه ام خیلی گرسنه بود . با ولع شیر می خورد . دستی روی کلاه سفیدش کشیدم و خیره شدم به عکس علی آقا . جمله ای زیر عکس بود که با خط قرمز نوشته بود : « کسی می تواند از سیم خاردار های دشمن عبور کند که در سیم خاردار های نفسش گیر نکرده باشد » (ضربی زاده ، ۱۴۰۲ ، ص : ۴۷) .

قدمگاه تربیت برای ورود به حیات طیه از « جهاد با نفس » می گذرد تا از این معبر عبور نکنیم ، فتح معابر دیگر ناممکن است .

منابع :

اداره آموزش و پرورش استان کرمان (۱۳۹۰) . سند تحول بنیادین آموزش و پرورش .

خمینی ، سید روح الله (۱۳۹۸) . شرح چهل حدیث . تهران : موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (رحمت الله علیه) .

راغب اصفهانی ، حسین بن محمد (۱۴۱۲ ق) . مفردات الفاظ القرآن . دمشق : دارالقلم ، بیروت : دارالشامیه .

صافی ، احمد (۱۳۹۸) . صدسال تربیت معلم در ایران : فرصت ها ، تهدیدها و چشم انداز آینده . فصلنامه تعلیم و تربیت ، دوره ۳۵ ، شماره ۱۳۸ ، صص : ۸۳-۱۰۶ .

ضرابی زاده ، بهناز (۱۴۰۲) . گلستان یازدهم (خاطرات زهرا پناهی روا همسر شهید علی چیت سزایان) . تهران : انتشارات سوره مهر . چاپ سی و هفتم .

محدثی ، جواد (۱۳۹۹) . برکرانه شرح چهل حدیث امام خمینی (رحمت الله علیه) . قم : مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران ، مرکز نشر هاجر .

معارف ، مجید (۱۳۸۱) . تاریخ عمومی حدیث . تهران : کویر .



تحلیل و بررسی انتقادی «رنج‌گزیزی» و «عاطفه‌گرایی» در نظریه معنویت‌گرایی «عقلانیت و معنویت»
محمدجواد فرج‌نژاد (نویسنده مسئول)
علیرضا حیدری سده

چکیده

نظریه «عقلانیت و معنویت» از مهمترین پروژه‌های معنویت‌گرایی محسوب می‌شود. این نظریه به دنبال کسب رضایت باطن، آرامش و کم نمودن درد و رنج انسان است. در این نظریه مطابق با مؤلفه‌های دنیای مدرن، ویژگی‌های انسان معنوی بیان می‌گردد. «رنج‌گزیزی» و «عاطفه‌گرایی» از جمله ویژگی‌های انسان معنوی مورد نظر مصطفی ملکیان در این نظریه است. انسان معنوی در این نظریه، انسانی رنج‌گیز معرفی می‌شود که رضایت باطن خود را در رفع و دفع رنج و عاطفه‌گرایی جستجو می‌کند. تحقیق پیش‌رو در پی آن است که از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و با روش توصیفی-تحلیلی، مبنای رنج‌گزیزی انسان معنوی و عاطفه‌گرایی او را در نظریه معنویت‌گرایی عقلانیت و معنویت مورد بررسی و خوانش انتقادی قرار دهد. مهمترین نقدها عبارتند از: ۱. عاطفه‌گرایی نتیجه فردگرایی اومانیستی و سکولاریسم، ۲. نسبی شدن اخلاق و معنویت، ۳. امکان کنترل عوامل غیرمعرفتی در معرفت‌یابی، ۴. نقص استدلال عاطفه‌گرایی و ۵. عدم توجه این نظریه به حقیقت رنج‌های انسان‌ساز عارفانه و الهی.

واژگان کلیدی:

عقلانیت، معنویت، رنج‌گزیزی، عاطفه‌گرایی، انسان معنوی.

مطالعه انتقادی مؤلفه‌های «خودشیفتگی» و «درون‌گرایی» در نظریه عقلانیت و معنویت

محمدجواد فرج‌نژاد (نویسنده مسئول)

رضا رستمی

چکیده

هدف: هدف اصلی از انجام این تحقیق، مطالعه انتقادی خودشیفتگی و درون‌گرایی انسان معنوی در نظریه «جمع عقلانیت و معنویت» بود. روش: روش این پژوهش توصیفی-تحلیلی از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و استنادی می‌باشد. در این تحقیق، با تاکید بر مبانی حکمت صدرایی و آموزه‌های وحیانی اسلام، این مؤلفه‌ها ارزیابی می‌شود. یافته‌ها: مهمترین نقدهای وارد بر مؤلفه‌های درون‌گرایی و خودشیفتگی عبارتند از: عدم امکان عرضه الگوی معنوی، فراموشی نقش نهادها و ساختارها در زندگی، از خودبیگانگی انسان معنوی خودشیفته و خودخواهی معنوی. نتیجه‌گیری: این نظریه با پذیرفتن مبانی دنیای مدرن، ویژگی‌های خاصی را برای مسیر معنویت‌گرایی برمی‌شمارد. «خودشیفتگی» و «درون‌گرایی» انسان



دست آوردهای علمی استادان بسیجی

مقالات

مطالعه کیفی آسیب‌های فضای مجازی در دانش‌آموزان شهر اراک

مجتبی محمدی جلالی فراهانی - سیداحمد میر محمد تبار - صمد عدلی‌پور

هدف از تحقیق حاضر مطالعه کیفی آسیب‌های فضای مجازی در دانش‌آموزان متوسطه اول شهر بوده است. برای تحقق این هدف از روش کیفی استفاده شد. داده‌های این مطالعه از طریق مصاحبه نیمه ساخت یافته گردآوری شده و از روش تحلیل مضمون برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. با کمک نمونه‌گیری هدفمند و با معیار اشباع نظری با ۱۴ نفر از دانش‌آموزان متوسطه اول شهر اراک مصاحبه گردید و نهایتاً داده‌های گردآوری شده در قالب دو مضمون کلان و ۸ مضمون سازمان دهنده، کدگذاری و تحلیل گردید. نتایج نشان می‌دهد که شش دسته‌ی کلی آسیب‌های خانوادگی، آسیب‌های تحصیلی، آسیب‌های اجتماعی، آسیب‌های روانی، آسیب‌های مذهبی و آسیب‌های جسمی را می‌توان به عنوان آسیب‌های فضای مجازی دانش‌آموزان در نظر گرفت. دو دسته‌ی دلایل خانوادگی (خانواده گسسته و پریشان و سوء مدیریت و نظارت) و اجتماعی (فقدان سواد رسانه‌ای، فشارهای هنجاری و گذران اوقات فراغت) به عنوان مهم‌ترین دلایل ایجاد آسیب‌های فضای مجازی مطرح شدند.



۳ دیدار مسئول بسیج اساتید دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی و اعضای کنگره شهدای دانشجو معلم با خانواده شهدا

مسئول بسیج اساتید دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی همراه با اعضای کنگره شهدای دانشجو معلم دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی با خانواده شهید قربان علی اسدی در روستای آق داش، شهید احمد زکی در روستای شمس آباد و شهید علیرضا هدایتی در روستای بازنه از توابع استان مرکزی، دیدار کرده و ضمن ابلاغ سلام ریاست دانشگاه و ادای احترام به مقام شامخ شهیدان دفاع مقدس، لوح سپاس و تجلیل رئیس دانشگاه به این عزیزان تقدیم گردید.



و خودخواهی معنوی. نتیجه گیری: این نظریه با پذیرفتن مبانی دنیای مدرن، ویژگی های خاصی را برای مسیر معنویت گرایی برمی شمارد. «خودشیفتگی» و «درون گرایی» انسان معنوی از جمله این ویژگی ها هستند. این مؤلفه ها درحقیقت پیامد و لازمه مبنای «فردگرایی» معنویت هستند. انسان معنوی با تفرّد خود به دنبال درون گرایی حداکثری و ابراز خود به دلیل خودشیفتگی است. نتیجه مطالعه انتقادی پیش رو آنست که این دو مؤلفه، نظریه عقلانیت و معنویت را با چالش جدی مواجه می کند.

واژگان کلیدی:

عقلانیت، معنویت، معنویت گرایی، فردگرایی، خودشیفتگی، درون گرایی.

بررسی رابطه حمایت، دینداری و کنترل خانواده با آسیب های خانوادگی فضای مجازی (مورد مطالعه: دانش آموزان دختر شهر اراک)

سیداحمد میرمحمدتبار مجتبی محمدی جلالی فراهانی
چکیده

خانواده یکی از نهادهای اصلی و مهم در جامعه است که با گسترش فضای مجازی درگیر تغییرات و آسیب های جدی شده است. هدف از تحقیق حاضر بررسی آسیب های خانوادگی فضای مجازی در دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر اراک بوده است. برای بررسی این موضوع از روش پیمایش استفاده شد. جامعه آماری تحقیق، دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر اراک بودند که ۳۶۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه گیری به صورت تصادفی طبقه ای و خوشه ای چند مرحله ای بود. ابزار جمع آوری اطلاعات در این بخش پرسشنامه بود. نتایج تحقیق نشان می دهد که میانگین متغیر آسیب های خانوادگی فضای مجازی در حد ۲/۲۹ از ۵ می باشد که در حد متوسط قرار دارد. متغیر آسیب های فضای مجازی با متغیرهای دینداری، حمایت اجتماعی و کنترل خانواده رابطه منفی و معنادار دارد. قوی ترین پیش بینی کننده های متغیر آسیب های خانوادگی فضای مجازی به ترتیب متغیرهای، دینداری (بتا=۰/۲۱-)، حمایت اجتماعی (بتا=۰/۲۰-) و کنترل خانواده (بتا=۰/۱۹-) می باشند.

